

FAMILIEOPTEGNELSER OM
 PRÆSTEN MATHIAS MARTIN
 I VALLENSVED

Meddelt af

Erh. Qvistgaard.

Pastor *Erh. Qvistgaard* har sendt os omstaaende Afskrift af en Familieoptegnelse, som findes i Langebeks Samling, Pakke I, paa Rigsarkivet. Forfatteren er *Thomas Martin*, der fra 1725 til sin Død 6. April 1754 var Birkeskriver i Førlev. Skønt den væsentlig kun indeholder Slægtskabsoplysninger, har vi dog ment at burde trykke den, da der ogsaa er Bidrag til et Tidsbillede deri med disse Udlændinge, der søger herind, og Forskrækkelsen over det krigerske Overfald Aar 1700. Desuden er Wibergs Efterretninger om denne Præst i hans Præstehistorie ganske forvirrede.

Det „Ruderstadt“, der nævnes, maa formodentlig være Rudolstadt. Thi der var den omtalte Slægtning *Georg Witzleben* født 1616. Han kom i Forbindelse med den bekendte fromme og lærde danske Herremand Holger Rosenkrantz og var en Tid hos ham til Uddannelse paa Rosenholm. 1644 blev han Professor i Theologi og tysk Præst paa Sorø Akademi, og vi har en Del Skrifter af ham fra Sorø-Tiden. Da Akademiet nedlagdes 1665, blev han 1668 Professor i Theologi ved Københavns Universitet, var i den Egenskab „Procurator“ for Bringstrup Kirke, hvis Kalk og Disk bærer hans Navn, og han var baade i Sorø og i København af Betydning som Bærer af Rosenkrantz's fromme Theologi. Han døde 1576.

„Hane“ er Overjægermester *Vincent's Joachim Hahn*, Christian den Femtes Yndling, der har givet Jægerspris Navn, død 1680. *Holger Vind* var, hvad vi nu kalder Finansminister.

Den nævnte Irgens hed Joachim Irgens og blev siden adlet med Navn de Westerwik. Hans Hustru hed rigtig Cornelia Wickers.

Udv.

**Beretning fra Thomas Martin,
Birkeskriver udi Førselef angaaende hans salig
Fader Mathias Martin, som haver været Præst
udi Wallensved i Øster Flackebjerg Herret.**

Min salig Fader Mathias Martin var fød i Ruderstadt i Saxen, som skal vist ligge under Fyrsten af Stolberg, i det Aar 1652, hans Fader Valentin Martin var Obrist Lieutenant i Saxisk Tieneste, hans Moder var en Witzleben, som strax kort tid efter hendes Fødsel forfløttede til Erfurt i Düringen, hvor de opdrog min sal. Fader til hans 15. eller 16. Aar, skikkede ham saa fra Tydskland herind til Sorøe til en daværende Professor ved Navn Witzleben, som var hans Moders enten Broder eller Sødskendebarn, hvilket ieg ej just kan erindre mig, og da han kom der, freqventerede han Sorøe Skoele nogle Aar, indtil han blev Student her i Kiøbenhavn, men hvad Aar, véd ieg icke*), hvor han sustinerede sine examina, da han siden rejste ud nogle Aar til sine Venner og laa nogen Tid ved det Wittenbergiske Akademie at fortsætte sine Studeringer, siden rejste han ind til Kiøbenhavn igien og blev engageret ved Ober Jægermester Hane og Canceler Hr. Holger Wind, i hvis Huuse han var informator for deres Børn, hvor da han af Hr. Canceler Wind blev Aar 1682 givet et af hans Præstekald, som laa i Øster Flackebjerg Herret

*) Det var 1673.

til hans da ejende Harrested Gaard hørende, som da var ledig, nemlig *Wallensved*, i hvilket Kald han var i 19 Aar til 1701, da han døde d. 11. Augusti.

Da han var bleven Præst, kom han udi Ægteskab med min salig Moder, som da var i hendis Broder Henrich Heins Hus, som den Tid boede paa Jomfruens Egede, hvor de holdt deris Bryllup og siden levede sammen i 18 Aar og afledte 8 Børn, hvoraf vi endnu ere 3 i Live nl: Jeg og en Broder Holger Martin, som næsten i 30 Aar haver været i Tranqvebar i Ostindien og været Klocker til Zions Menighed, og en Syster ved Navn Anna Sophia, som formedelst Fattigdom og Svaghed er i Vartou Hospital i Kiøbenhavn.

Min Moders Navn var Helene Thomasdatter Hein, hvis Forældre var, Faderen Magister Thomas Michelsen Hein, som var Canonicus og Lektor ved Roeskilde Skole og een Med-Dommer ved Consistorio, som da holdtis i Roeskilde, han var fød i Jydland, men steden er mig uvidende, hendis sal. Moder var af Navn Anna Irgens, fød i Itzehoe i Holsteen, hvis Broder var dend Irgens som havde giftet sig i Holland med en Hollandsk Dame Pernille Bichers, der var af store Midler og boede i Holland, men i Belejringens tiid for Kiøbenhavn og den da værende Krig havde forstragt Kronen og Riget med med en stor deel Penge, hvorfor han fik Giorsløf og Søeholm i Stefns Herred og Westervig Kloster i Tye i Jydland med andet mere, derover han med sin Frue flyttede til Danmark og boede paa Westervig Kloster, der han døde og hans efterladte Frue besad steden til hendis Død, som dog ikkun var i maadelig stand til sidst, da hendis Foget tiende hende saalenge, at

han blev Ejer af Gaard og Gods; min sal. Moder var føed i Roeskilde Aar 1658, hendes Forældre ere begravne i den store Gang i Roeskilde Domkirke, hvor deris Ligsten formodentlig endnu findis.

Dette er den Efterretning ieg kan mindis at relatere efter min sal. Moders sigende, thi min sal. Fader kan ieg knap huske, saasom ieg var ickun i det 6te Aar han døde. Og efter hans Død opholdte Correspondancen fra hendes familie i Tydskland. Min sal. Moder forblev i Kaldet og fik min Stiffader Hr. Bertel Frandsen Bruun, som var føed i Rørbye her i Sielland, hvor hans Forældre vare Præstefolk*), da han blev Præst var han Informator hos sal. Hr. Geheimeraad Numsen og læste for hans Børn, General Numsen som nu er Commendant og hans Broder General Majoren som da var paa Solthe (Saltø) hvem der og recommendede ham til sal. Cancelliraadinde Wind, hvis Navn var Fru Margretha Gedde. Samme sal. Frue havde saa stor Fortroelighed til min egen sal. Fader, at hun, da Svensken gik her i Land 1700 betroede ham alle sine rariste og dyrebariste Ting at forvare tilligemed med alle de Penge, hun havde pr. Cassa at forvare, som han ene nedgrov for hende i Wallensved Kirke og hun selv forfløttede til ham fra sin Gaard og var i Huuset hos ham en tre Ugers tid, indtil Freden blev sluttet, thi hun havde været tilforn i Belejringen og havde hørt og seet saa megen Ynk, at hun ingenlunde vilde give sig til Byen igien af frygt for Belejring.

---

*) B. F. B. maa være Søn af Frants Andersen i Rørby men opdraget hos dennes tredje Eftermand Niels Bruun, der antog Navnet Rørdam.